

Kiadóhivatal:

Bezerédj István utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor. negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNAR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

A kendergyár kérdéséhez.

A Szekszárdon felállítandó kendergyár kezdeményezőit s felkarolóit lelkesedésök mélyén három szempont vezérelte. Az első szempont tisztán mezőgazdasági. A második városunk és megyénk kulturális érdekének szempontja. S az elnéptelenedésben rejlő nagy nemzeti veszély a harmadik.

1. *Gazdasági* szempontból a kendertermelés kívánatos az okszerű vetésforgó, a velejáró elkerülhetetlen alaposabb művelés és trágyázás, valamint a kender gyomirtó tulajdonsága folytán. Oly talaj mellett, mely benső gazdagságban pártját ritkítja Európaszerte, dunamenti gazdaságaink és községeink, jelesül Sárközünk mind mai napig nem tudtak rázókkenni arra a mezőgazdálkodási keréknyomra, melyen az annyit irigylet nyugati országok haladnak. Az alföldi gazdálkodás sötét árnyai szaladnak át itt is, ott is ez ő televényeinken, kísért a földkimerülés réme, buza-túltság és sekély művelés, acatos vetés és egyoldalú munkatorlódás paralizálja a föld benne lévő kővér gazdagságát. Ez okszerűtenségből s hányaveti nemtörődömségből eredő súlyos hibák egyetlen orvosszere a kimerülés elleni küzdelem, erősebb takarmánytermelés, legelő-és rétvjavítás és alaposabb trágyázás útján, valamint az elgazosodás és a júliusi munkatorlódás elleni harc kapás- és gyomirtó ipari növények segítségével. Ez utóbbi célokat szolgálja igen nagy mértékben a ken-

der. Oly földekre, ahol szalma-bőség van s ahol így az istálló-trágya előállítására nem ütközik leküzdhetetlen nehézségekbe, jó erős földekre, melyek — sajnos — a gazt és gyomot is jól és erősen megnevelik, melyek — sajnos — a dőlő buza képeben ugyiszólva évről-évre tiltakoznak a rajtuk folyó egyoldalú gabnatermelés ellen, valóságos áldás a mélyszántású földbe vetett gyomirtó, földtisztító kender. Minthogy pedig a kender augusztus végén vágják (különben is marokrakó-aratógéppel is letakarítható) és szárítják meg, a kender letakarítása abba a nyári időszakba esik, amikor az aratás és takarodás munkálatai már elfogytak s az elfoglaltság égető torlódása már alább-hagyott.

A Szekszárdon felállítandó gyár tisztességes előleg, méltányos feltételek és 1 méteres (nem pedig, mint a többi gyárak: 1¼ méteres) minimális hosszúság mellett*) 480 koronát fizet métermázsánként. Bárha a buza magas ára s a takarmányszűke nem a legkedvgerjesztőbb konjunktúra pillanatnyilag az ipari növények termelésére, még így is — ha katasztrális holdon csak szerény középterméssel 40 q-át veszünk fel — közel 200 korona nyers bevételt jelent oly növény után, melylyel éppen csak a letakarításkor van munka, de semmiesetre sem több, mint a búzával (aratás, takarodás, cséplés.) Erősebb trágyázással, gondos műveléssel fel-

*) De a (különben nálunk kizárt) rövidebb kórót is átveszi 60% árbán.

vihetjük — a délnémet kendertermelés példája mutatja — 70—80 q átlagra is s ez átlagok a Bácskában és a duna-drávamenti Baranyában is ismeretesek. Persze trágyázni kell és mélyen szántani!

2. *Kulturális* szempontból a gyártelep mérhetetlen előnyöket jelent elsősorban megyénk stagnáló székvárosának, ahol egyelőre még csak az igények és a gondok versenyfutásában gyönyörködünk. Nem elég újabb és újabb kívánalmakkal fellépni a város vezetőségével s így közvetve az adózó polgárokkal szemben, hanem meg is kell nyitni azokat a kereseti forrásokat, amelyek a szekszárdi gazdát, kereskedőt, iparost, lateinert súlyosbító teherviselési képességében támogatják. Az új ipartelep gazdának, kereskedőnek, iparosnak, lateinerek új kereseti források kezdetét jelenti s minthogy hivatalnokokat és nagyszámú szakképzett előmunkást hoz Szekszárdra, új adóalanyokat teremt és a város intelligenciáját is erősíti. Maga a vállalat — az egyébként már az iparfejlesztési törvénybe is belefoglalt — 15 évre kérelmezett községi adómentességének leteltével, milliós üzemével Szekszárd nagyjelentőségű adófizetője lesz. A vállalat, ha jóindulattal fogadják, néhány éven belül egy másik textilipari testvér-telepet is fog létesíteni, ugyiszintén az a bank, mely a vállalatot pénzeli, készséggel áll — a konjunktúrák kedvezőbbre fordultával — városunk rendelkezésére egy nagyszabású cognac-

Ignota.

Ott van az oltárnál leborulva,
S az ájtatos hívők kardájában
Mintha enyhülést találna lelke...
Az »Örökimádás« templomában.

Én elmentem és te nem ismertél,
Elmentem és meg nem ismertelek.
Örök kételybe burkoltad lelkem
S tévován állok szemben te veled.

De ha letűnt korunk, jöjj el velem,
Segítsd majd elzokogni bánatom.
Az örök szeretet szent ígéj mellett
Peregjen könyünk, lassan... meghátón...

Ott sugja egy pár, remegve, lágyan,
A szentegyház egy padsorában:
»El, majd eljön már a holdog óra!
... Ott, az »Örökimádás« templomában.

Duvs Sámuel

Képek a multból.

II.

A török aga bocsánatkérése.

Irta: V. Fejlesztő György.

A török hatalom virágkorát élte Magyarországon a XVI-ik században. Eppen a legtermékenyebb rész jutván a hódító birtokába, nem is késett a városokat, falvakat, nemkülönben a várakat és palánkokat biztosítani, erős őrséggel

rakván meg azokat s a maga módja szerint való közigazgatást honosítva meg.

Ezen idő egybeesett a reformáció megszilárdulásával; közlebről a kálvinista gyülekezetek különválásával, szervezésével, mely nemes munkával számos hirneves reformátorunk foglalatokodott. Bizony sokszor volt ez apostoli buzgalmu férfiaknak — és pedig szomorú eredményü érintkezésük egyes kegyetlenebb természetü basával, béggel, agával, — akik önhasznukat keresve zsarolták a szegény népet s boszujokat a kezökbe került új hit hirdetőjén! Némelyeknek lelke azután pogány létök dacára is csodálatosan megváltozott s a körülmények behatása folytán igyekeztek jóvátenni előbbi tévedésüket. Egy ily eseményt jegyzett fel a történet 1561-ből, melynek szereplői egyrészt a hirneves reformátor: Szegedi Kis István, — aki minket tolnamegyeieket is érdekel, mivel az akkor virágzó Tolna városában és Decsen is működött mint lelkész, majd mint iskolavezető — másrészt pedig Peruz aga, a pécsi bégnek: Mahmudnak egyik főbb tisztje voltak. A nevezett reformátort, aki mint »ráckevei« (Pest m.) lelkész végezte életét 1572-ben, aki mint európai hírű tudos, apostoli korszakba való férfi s mint püspök lett ismeretes, kit a híres »Beza Tódor«-örök emlékezetre méltó athléta epithetonnal ruházott föl, — kálmáncsai pap korában egy portyázó török csapat elfogta. Mivel az 16-ik század szigetvári és babocsa várkapitányok: Horváth Márk és Perneszi Farkas nagy pártfogói valának: kémkedéssel vádolták és Pestre hurcolván, börtönbe vetették!

Itt kezdődik a tulajdonképpeni esemény. Megilletődött szívvel leszünk kénytelenek

meghajolni e nagy ember emléke előtt, mert mi a mai időben anyaszentegyházunk érdekében olyasmiket aligha lennénk képesek elviselni, még ha alkalom adódnék is reá!...

Nevezett év (1561) Szent-Lőrinc napjától (augusztus 10) Szent-András napjáig (szépt. 29) tartott a keserves rabság! Peruz aga valószínűségi hohémunkát végeztet. Többek közt egy szeket vévén elő, a fogság sanyaruságai miatt különben is elgyengült Szegedit reá vetette s hozzá kötözte; majd az alázatos könyörgőnek száját betömven, előbb durva szavakkal összezúrdta, azután pedig tatárkorbácsot (ölmos végül, több águ rövid szijostor) elővéve, a mint csak erejéből kitellett: verte a szegény öreget, hogy vértől habzó inge elől és hátul lerongyolott. Szegedi ez iszonyu kegyetlenségre elvesztette eszméletét s csak kevésen mult, hogy ott nem lelta halálát. Benedek deák felesége azonban kileste a szobában történeteket s lelkendezve kifutott; összehívta a szomszédokat s legfőképp az asszonyok segítségével legyűrte a feldühödött törököt s az elalélt Szegedit kiszabadította kínos helyzetéből, a kit pár nappal később a bég Szolnokra vitt magával, hol — habár kissé enyhébb körülmények közt is — csaknem másfél évig szenvedett rabságot. Peruz aga szintén oda került. Szegedi 1563-ban, ugyancsak egy nő által kifizetett tetemes váltságdíjért kiszabadulván, Rackevén lett pap.

A lélekismeret — ha egyszer feltámad — csodálatosan szokott működni és az »Ur jóva tesz mindenedet« — mondja az Irás!...

Peruz agára se jöttek valami nyugalmas napok. A kegyetlenség elkövetése óta foly-

vagy pezsgő-gyár létesítése céljából. Felesleges szót vesztegetni arra, mily kívánatos változást fog az óriási anyagforgalmu új ipartelep tarthatatlan vasutforgalmi viszonyainkban előidézni. Itt maradó pénz, élet, valamelyes vérkeringés támad városunkban az ipari fejlődés nyomán. Szekszárd reá fog szükségképen térni Szombathely, Nagykánizsa és Kaposvár útjára, melyek mérsékelt népességük mellett is a magyar kultúrának lüktető, fejlődő gócpontjai.

3. Végül: az iparfejlesztés nagy *nemzeti* érdek. Politikai függetlenségünk egyetlen útja az ipari talpraállás. Idegen árun élő fogyasztó, idegen hitelszállaktól függő kereskedő, megrendelés és piac nélkül küzködő iparos, kivándorló, elbujdosó munkásosztály nem alkothatnak olyan szintézist, amelyből önálló, erős magyar nemzet fejlődhetnék. A statisztika tanúsága szerint valahol ipar van országunk bármely zugában, ott rohamosan nő a magyarság számaránya. S az ország népszámának szempontjából gondoljunk arra, hogy Németország 25 évvel ezelőtt a mienkhez hasonló nagy kivándorlása a gazdag iparalapításokkal egyszerre megszűnt. Ma Németországból nincs kivándorlás, Magyarország pedig egyre és újév óta megint csorduló erővel vérzik el. Ezzel szemközt például mindazok a dunántúli városok, amelyekben gyáripár van, rohamosan gyarapszanak népességükben. A gyár behívja a falvak kivándorolni készülő népét a hazai városokba. Tengő-lengő, szomorú sorsából vajha ebben a szellemben segítene kiemelni a kezdődő nagyipari élet sokat csalódott, ezer küzdelmen átvergődött, ősi városunkat!

Magyar nemesség.

— Örfly Lajos kitüntetésé alkalmából.

A nemességnek ma már semmi különösebb *reális értéke* nincs, hajdan azonban egészen jó valuta volt, amely a kiváltságok, jogok, sőt előjogok révén, hogy úgy mondjuk, csengő aranyokban is meghozta a tisztas polgári hasznot. Lett légyen a nemességnek szimbóluma 7 szilvafa, avagy ama sokat emlegetett bockor, a nemes ember kis király volt a maga falujában. A nem adozunk, nincs vám, nincs robot, nincs semmi közteher, szép kamata volt az ősök által szerzett kutyabőr kiváltságnak. S ha néhanéha egy kis vért is kellett eresztetni az imá-

ton rémlátományok kísérgettek, egész éjszakákon át nem tudott aludni, vagy álmái is olyanok voltak, hogy még ellenségének sem kívánhatott rosszabbakat, rendszerint asszonyok akarták szétéjteni azért, hogy egy koránál és kegyességénél fogva nálánál sokkalta jelesebb férfit verésekkel illették!... Ez a gondolat már csaknem megörjítette. Mentő gondolatot nem talált sehhol!...

Csodálatosak azonban az Urnak utai!... Peruiz aga is csakhamar tapasztalhatta önmagán. — Egyik portyázása alkalmával Várkonyba került s bevetődött a kálmínisták imaházába, a hol az ígérhető éppen a bűnbánat hasznos voltáról elmélkedett. „Jóvá tenni a mi tévedéseinket” — ezek a szavak belevésődtek lelkébe s nagyon is találva érezte magát! Szívén valami titkos erő arra ösztönözte, hogy telkesen Szegedre, tőle bocsánatot kérjen a történetekért.

A gondviselés erre is adott alkalmat.

A szolnoki bég ugyanis valami kiküldetéssel bizta meg az agát, hogy menjen el 24 csasz kisérétében Kevibe. Nagy örömmel vette a megbízást és csakhamar utnak eredt. Eljutván a nevezett városba, azonnal tudakozódott Szegedi után. Szegedi is hírét vévén az ismerős aga megérkezésének, az ifju Skariczával együtt elment nemes Keszi uram házához, — a hol az aga szállva volt — hogy őt üdvözölje, elfeledvén a rajta elkövetett bántalmakat! Peruiz a találkozás első pillanatában megölelte és megcsókolta az öreg lelkipasztort; majd midőn asztalhoz ültek, megindult hangon — kezeit

dott hazáért volt annak is némi reális értelme: a sok préda, szabad zsákmány s újabb donációs levél a cifra tulipános ladában.

A nemesség intézménye azonban később hanyatlani kezdett. A fenyves diszmentéről lekoptott az arany vagy ezüst pityke, akár csak az ősi kastélyokról a vakolat. Vége szakadt ama kornak, amikor a nemesek kalapja mellé »piros rózsát és tulipánt« tűzdeltek s a mikor minden jól megöntözött torok a kék bizonyos nemével daloihatta, hogy:

Rózsá mellett szép a piros tulipán.
Piros borral itatott az alispán...

A kor demokrata iránya megszüntette a nemesi kiváltságokat, maga a nemesség azonban megmaradt a régi világ szép emlékének, dísznek, dekorumnak, sőt újabbkori kitüntetésnek. Mert ne higgye senki, hogy százados jogokat intézményeket, csak úgy egyszerre elseperhet az idők szellője. A Francia köztársasági eszmék vihára is elsodorta a csaszári koronát, a címeteket, különféle ordoikat, de azért kedvelt kis szimbólum a becsületrend piros szalagja a polgári gomblyukokban manapság is, sőt magának a köztársaság elnökének is jól esik, a mikor suverén jogokat gyakorolva, demokrata térde összeverődik az őket vivő diszhintóban a legnagyobb autokrata, az orosz cárnak felséges lábszáraival.

A magyar nemesi intézmény is él tehát. Jogai, előjogai megszűntek ugyan, de mint bizonyos előkelőség s új adományozásoknál, a királyi kegy, elismerés kézzel fogható szimbóluma és kifejezője ma is alkalmas eszköz az igazi érdemek megjutalmazására. Azzal, hogy ritkában osztogatják, csak fokozódott az értéke, jelentősége, a kutyabőr aranybetűje, mintha bizonyos csillogó zománcot kapna ez által! Ugy is van! Hajdan a nemesség adott az embernek díszet s ma az egyéni kiváltság, a közügyek önzetlen lelkes szolgálata az a dísz, amellyel új nemességi bizonyosság levelet szeréni lehet.

Ezek a reflexiók kínálkoztak a tollunk hegyére, amikor egy ilyen újabb kitüntetésről olvastunk.

»A király Örfly Lajosnak a szekszárdi takarékpénztár elnök igazgatójának és törvényes utódainak a közügyek terén szerzett érdemeiért, görbői előnévvel a magyar nemességet adományozta.«

Azt hisszük teljesen találó a fentebbi megjegyzésünk. Nem Örfly Lajos kapott e kitüntetéssel díszet, de az ő puritán jelleme, közéleti szereplése vet fényt a most neki adott nemes levél arany betűire.

Egy egész életet töltött el a közügyek önzetlen szolgálatában. Nincs Tolna vármegyének talán egyetlenegy olyan férfia sem, ki a rendes hivatali funkciókat végzők kivételével, annyi időt szentelt volna a közügynek ingyenes, érdek nélkül való szolgálatára. Ott volt és van

mellén keresztbetéve — így szólt Szegedihez, a ki nem tudott hova lenni ámulatában: „Allahra és a nagy profétára kérék tiszteletreméltó férfit: bocsáss meg mindazokért, a miket csak mi tudhatunk!” Szegedi — átérzvéen ama krisztusi elv magasztos voltát, mely szerint engedj meg az ellened vétőnek nem hétszer, de hetvenhét-szer — azonnal kész volt a bocsánatra, kezét nyújtván a bűnbánó töröknek. Kesziné asszonyom azonban nem volt oly hamar kész a kiengesztelődésre és derekasan lehordta a törököt, aki erre a váratlan támadásra ugyancsak megijedt s még inkább kérte az engedelmet; sőt, hogy külsőleg is kifejezze megváltozott jóindulatát és érzelmei komolyságát: egy gyékény kosárból szép gránátalmákkal kedveskedett Szegedinek és Kesziné asszonynak, a mire azután teljesen kibékülvén, a közben megérkezett házigazdával együtt vidáman elvendégeskedtek a méhsőr, ürücomb és bor mellett!

Az aga nagy örömmel tért vissza Szolnokra s attól az időtől fogva egészen megváltozott, kegyetlen természetet levetkezvén: valószínű pártfogójává lett a közeli kálmínista falvaknak, habár külsőleg meg is maradt mozlimek. Minden vállalatát sikerülvén, béggé emeltetett, nem feledvén a kevi-i találkozás és látogatás kedves emlékezetét s bizonyára zavartalanul élvezi az örök álmat a Tuba-fa árnyékában!

Vajha ez az indulat lakoznék ma is a szivekben!... Talán más képet öltözne fel a társadalmi élet!

a vármegye minden fontosabb bizottságában, gyűléseiben; higgadt, komoly tanácsai mellett nagyon sokszor kivéve részét a lelket és testet ölé tényleges munkából is. Szekszárd város adminisztrálásában, a különféle társadalmi egyletek ügyeinek intézésében szintén tevékeny munkásságot fejtett és fejt ki. Higgadt, komoly, nyílt, egyenes, szokimondó, de soha sem bántó, vagy nyers, megigazmondásában is szelid, jóságos. Mint ügyvéd sem szolgált sohasem önző célokat. Kétes, csak busás ügyvédi honoráriumot termő, de a jogkereső közönségre inkább kárral járó pereket soha sem vállalt el. Ilyen puritán elvekkal él a magánéletben s vezeti a gondjaira bizott Szekszárdi Takarékpénztárt, amelynek vagyonát, támogatva igazgatótársaitól, esendes, zajtalan, pillanatnyi sikereket sohasem hajhászó működésével ugyszólván megkészerizte.

Szóval, teljesen érdemes férfiúra esett a királyi kegynek kissé késői sugara. Azért késői, mert hiszen réges-régen rászolgált már ő erre a kitüntetésre. Igaz, hogy sohasem kereste. Biztos értesülésünk szerint ismert szerénységével most is minden lehető elkövetett, hogy muljék el tőle e pohár.

A kitüntetett férfiú értéket, közbecsült voltát egyébként semmi sem mutatja jobban, mint az az általános öröm, amelyet e kitüntetés vármegyeszerte keltett. Annyi tény, hogy tiszteletreméltóbb, önzetlenebb, közügyet jobban szerető valódi nemes ember kevés van egész Magyarországon!

Isten éltesse vármegyénk, hazánk javára még nagyon sokáig!

*

Örfly Lajos 1851-ben Szekszárdon született. Edesatyja: Örfly Imre neves mérnök volt Középiskolai tanulmányait Budán a II. ker. gimnáziumban, a jogot a budapesti Tudomány-Egyetemen kitűnő sikerrel végezte. Mint ügyvédjelölt jött vissza szülővárába, majd 1876-ban megvált; a következő évben pedig elnyervén Budapesten az ügyvédi diplomát, irodát nyitott, mely csakhamar az első közé emelkedett. Ügyvédi praxisa azonban megengedte, hogy a közügyek terén is közhasznú tevékenységet fejtsen ki, amelyre úgy kiváló egyénisége, mint tudományos jogi készsége is méltán érdemesítették. A vármegye tiszteletbeli tisztí ügyésze, törvényhatósági bizottsági tag lett, majd számos bizottságnak elnökevé, vezetőjévé tette az iránta megnyilatkozott méltó bizalom. 1894-ben a Szekszárdi Takarékpénztár elnöke lett. 1905-ben ügyvédi praxisát abban hagyta, azóta csupán a közügyek terén es mint a takarékpénztár elnökgazgatója fejt ki érdeműs működést.

A jegyzői nyugdíj-szabályrendelet visszaadásának igazi oka.

Lapunk múlt heti számában megemlékeztünk a községi jegyzők új szabályrendeletéről, melyet a belügyminiszter pótlás végett epp a napokban küldött vissza s abból a körülményből, hogy a belügyminiszter az évi hozzájárulási díjat 5 $\frac{1}{2}$ %-ra kívánja felemeltetni, munkatársunk információja alapján a jegyzők nagyobb megterhelhetését állapítottuk meg. Örömmel konstatáljuk, hogy a dolog nem egészen így áll. A belügyminiszter ugyanis a lehető legjobb indulattal van a jegyzők nyugdíjügye iránt s hogy a szabályrendeletet pótlás végett visszaadta, ezáltal éppen ő rajtuk kíván könnyíteni. E jó szándékról nagyon is illetékes helyről győzték meg bennünket. Szabó Károlytól, a szekszárdi kerület érdemes képviselőjétől vetünk hosszabb levelet. Ő volt ugyanis az, ki az évi hozzájárulási %-nak leszállítását hozta a vármegye közgyűlésén javaslatba s ki azóta is legteljesebb szorgalmazója odafent a nyugdíj-ügy méltányos megoldásának. Közöljük tehát a hozzánk intézett levelét egész terjedelmében. Bizonyossága ez nemcsak a miniszterium kétség-telen jóakarátának, de annak a lelkes támogatósnak is, amelyben a jegyzők méltánylást érdemlő ügye részeseül a mi önzetlen, közügyekben oly sokat fáradozó képviselőnk részéről.

Alább azonban megteesszük észrevételeinket is a levélre, mert a Közérdek csak az újabb megterhelhetés kérdésében tévedett, egyéb adatai azonban helyesek. Szól tehát a levél következőleg:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az igazságnak vélek szolgálatot tenni, midőn a »Közérdek« legutóbbi számának a »Jegyzők nyugdíja«-ról szóló közleményére r-

vid megjegyzést teszek, mint olyan, aki ezen ügyben — az évi hozzájárulás %-ának leszállítására vonatkozó és a törvényhatósági bizottság által elfogadott indítványom révén — érdekelve vagyok és aki ennek miként leendő elintézését állandóan éber figyelemmel kísérem.

Mielőtt a miniszteriumból a szabályrendelet visszaküldetett volna a vármegyéhez, korábbi megállapodásunkhoz képest Madarász Elemér miniszteri tanácsos ur levélben magához hivatott és egy nála tartott szűkebbkörű konferencián megismertették velem az ügyosztály állásfoglalását és ennek indokait.

A miniszterium éppen azért nem járul hozzá a szabályrendelet megerősítéséhez, mert az: a jegyzői karra nézve igen megterhelőnek tartja s a számvevőséggel azért próbált más megoldást készíteni, hogy a teher egy részét a jegyzői kar válláról levegye. A számvevőség számítása szerint a szabályrendelet jóváhagyása esetén egy jegyző 1600 kor. alapfizetés, 400 kor. korpótlék után 35 évi szolgálat alatt, a jelenlegi 5% évi hozzájárulás mellett kerekében 7800 koronát fizet a nyugdíj-alapba, az általam proponált 3% évi hozzájárulás elfogadása esetén pedig körülbelül 6500 koronát; míg a miniszterium javaslata szerint csak mintegy 3900 koronát volna köteles befizetni.

Tehát az igazság az, hogy a jegyzői kar terhe majdnem felére redukálnák s így téves a közleménynek ama része, mely szerint »a miniszter intézkedése nemhogy nyereséget, de újabb megterhelést jelent.«

Igaz, hogy az évi járulék 5 $\frac{1}{2}$ %-ra emelhetnék, de hatályon kívül lenne helyezve az utánfizetendő, illetve már utánfizetett díjakra vonatkozó rendelkezés, amely leginkább sújtja a jegyzői kart.

Hogy a számvevőség számítása helyes-e? hogy e számításba nem csuszott-e be valami tévedés? erre nézve én természetesen garanciát nem vállalhatok; de el kell hinnem, hogy a számvevőség — mely hosszú és beható tanulmány s számítás alapján hozta ki a fentemlített eredményt — a való tényt állítja elénk s így előterjesztése adatainak helyességéhez szó nem férhet.

Ami pedig a községi hozzájárulást illeti, a közlemény itt is téves, amennyiben azt mondja, hogy »a községek a jegyzők és községi alkalmazottak évi fizetésének 7%-át fizetik.« A nekem adott információ szerint a községek hozzájárulása az állami adó 7%-ában állapítható meg, az eddigi igazságtalan alap (lélekszám) helyett, az egyedül igazságos alapon (állami adó) lévén a hozzájárulási összeg megállapítandó, ami az egész megyében mintegy 1400 kor. többletet jelent, amely többlet az összes községek között aránylagosan megoszolva, alig észrevehető különbséget eredményez.

Végül megjegyzem, hogy a miniszter egyáltalában nem akarja rá oktrojálni a jegyzői karra az porpozícióját, csak véleményadás, megfontolás céljából küldötte le azt, a legjobb indulat által vezéreltetve s így jogában áll úgy a nyugdíj-választmánynak, mint a jegyző-egyetlenek arra vétőt mondani és amennyiben ezek kimutatják a miniszteri tervezetnek hátrányos voltát s illetve ennél kedvezőbb megoldási módot proponálnak, meg vagyok arról győződve, hogy a miniszter nem fog elzárkózni az elől, hanem kész szívvel akceptálja.

Egyfelől igazságérzetem, másfelől a miniszteriumban tapasztalt jóindulatnak honorálni akarása ösztönözték e rectificációra; nehogy az érdekelt jegyzői kar, vagy bárki is igaztalanul pálcát törjön azok felett, akik a legőszintébb jóindulattal tették e kérdést megfontolás tárgyává s szívök szerint óhajtkák ennek kedvező és meglegedést keltő megoldását.

Alsónyéken, 1909. február 22.

Szabó Károly
országgy. képviselő.

A fenti levél adatai helyesek, tévedés azonban benne az, hogy a miniszter az állami adó alapján akarja a községek hozzájárulását megállapítani. Leírata legalább nem mond egyebet, mint amit a Közérdek megírt. A miniszter ugyanis az ő számítása alapján előirányzott évi jövedelem közé felveszi a 308.700 koronát kitevő jegyzői javadalmazások 7 százaléka fejében a községektől befolyó 21.609 koronát is — mely a jelenlegi 8 filléres alapon számított községi járulékkal szemben 1406 koronával több. Világos tehát, hogy a községek nem az állami adó alapján, de a jegyzői fizetések 7 százaléka arányában járulnának az alaphoz.

S hogy nem csuszott-e be hiba a miniszterium számításába? Megvalljuk, erre most még nem tudunk kellő feleletet adni. Annyit azonban látunk, hogy a 30 százalékos előléptési díj behozatala nagyobb nehézséggel fog járni s csakis úgy fog sikerülni, ha a *multat nem bolygatjuk*. Ha ugyanis az összes utánfizetési díjakat visszatartják, illetve beszámítják, meg lesz támadva a jelenlegi tartalék- vagy alaptőke is, oly tekintélyes összeget kell visszafizetni, *főls befizetés* címén. Pedig ennek pótlására a félpercentes évi járulék, mely csak 1543 koronát tesz ki, bizonyára nem elég, tehát vagy ezt a percentet kell felemelni, vagy a községek járulékat, így odalyukadtunk, hogy ez a mód sem segít a nyugdíjalap baján. Ha azonban nem bolygatjuk a multa befizetett járulékokat, a 30 százalékos előléptetési járulék behozatala lehetséges, de még így is némi emelés szükséges az évi díjknál, esetleg a községi hozzájárulásnál.

Egyelőre ennyit erről a kérdésről. **B.**

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés.

Szekszárd r. t. város képviselőtestülete folyó hó 20-án dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöke alatt igen látogatott közgyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták.

1. Jegyzőkönyv hitelesítőül felkértek: Kamarás Béla és Nagy János.

2. A vásárrendtartási szabályrendeletbe a belügyminiszter által kívánt pótlásokat felvették.

3. A villamos műről szóló, a képviselők között szétosztott szabályrendeletet némi módosítással elfogadták. Nevezetesen a 6. §-nál Török Béla javaslatára a felügyelő bizottság határozatképességét 4 tag jelenlétéhez kötötték. A 9. és 22. § alapján végzendő teendőket a tanács hatásköréből kivették és a felügyelő bizottság munkakörébe utalták. A 12. §-t a tanács javaslatára törölték, mert a pénzeket a városi pénztárban fogják kezelni. A 16. §-nál kimondták, hogy a telep jövedelme csakis a telep és esetleg a közvilágítás fejlesztésére fordítható. A 37. §-nál az új vezetékekre biztosítandó árammenyiséget 2000 hektowatt órára szállították le. A 43. §-nál Tóth Károly indítványára a képviselőtestület egy korábbi határozatának megfelelőleg kimondták, hogy kivéve a 47. és 50. § eseteit, az áramfogyasztás mindenkor áramszámlálók által mérendő le, általános más esetben nincs. A 48. és 49. § helyett a tanács javaslatára kimondták, hogy világítási célra az első 1000 kilowatt óra fogyasztásnál az áram ára kwattonként 80, a 2-ik ezernél 70, a 3-ik ezernél 60 fillér. Az 51. §-nál az ipari célra szükséges áram árát 1000 kwatt óránként 60, 50, 40 fillérben állapították meg. Az áraknak a megállapításánál élénk vita indult meg. Török Béla a világításra szolgáló áram, Schneider János a kisiparosok érdekében az ipari célokra igénybe vett áram árának leszállítását kérte, dr. Leopold Kornel a telep ügyeinek kezelésében résztvevő tisztviselők munkájának szaporulatát ingyen világítás adásával javasolja honorálni. Dr. Zsigmond Ferenc ezt a kedvezményt valamennyi városi tisztviselőnek megadni kívánja. Dr. Szentkirályi Mihály polgármester tekintettel arra, hogy a telep jövedelmezősége még nem ismeretes, tisztviselőitársai nevében is kijelenti, hogy az ingyen világítást nem fogadják el, nehogy a telep jövedelme csonkítottassék.

Ezek után az árakat a tanács javaslata szerint állapították meg. Nagyobb vitát keltett még a 7. §, melynél *Bodnár* István keveselte a könyvelő 200 korona lakbérét. Dr. Eri Márton szívesen hozzájárul a lakbér felemeléshez, de csak akkor, ha az összes városi tisztviselőknek nagyon alacsony lakbérét felemelik.

Schneider János és Török Béla a felemelés mellett, Szuliman György ellene foglalt állást. A képviselőtestület a tanács eredeti javaslatát fogadja el. Végül elfogadták Tóth Károly indítványát, hogy a mérnöki hivatal tegyen számítás, hogy a közvilágítás és a városi hivatalos helyiségek által fogyasztott áram megmérése mily költséget okozna.

4., 5. A bérkocsi és a cselédszerző iparról szóló szabályrendelet jóváhagyását tudomásul vették.

6. A villamos mű 1909. évi költségelőirányzatát elfogadták.

7. A pénzügyi szakosztály tagjaivá megválasztottak: dr. Leopold Kornel, Török Béla, Örfly Lajos, Leopold Sándor, Tóth Károly, Boda Vilmos, dr. Hangel Ignác, Szeghy Sándor, Török Pál, Uj János.

8. Az építkezési szakosztály tagjaivá megválasztottak: Tóth Károly, Fejős Károly, Kamarás Béla, Majsai István, dr. Mayer Gyula, dr. Kramolin Gyula, Vesztergombi Ferenc, Polterman Ferenc, Vilhelm Ede, Stann István.

9. A közművelődési szakosztály tagjaivá megválasztottak: dr. Fent Ferenc, dr. Eri Márton, Vesztergombi István, Frey János, Szabó Ferenc, dr. Tanárky Árpád, dr. Pirnitzer Béla, Boda Vilmos, Mehrwerth Ferenc, dr. Beöthy Károly.

10. A villamos-telepre felügyelő bizottság tagjaivá megválasztottak: Tóth Károly, Török Béla, dr. Mayer Gyula, Föglein Ferenc, Leicht Lajos.

11. A polgármesternek utcaseprők felfogadása tárgyában tett jelentését jóváhagyólag tudomásul vették.

12. Az aszfaltozási költségnek a Szegzárdi Takarékpénztár részére való kifizetése végett a báró Augusz-alapból 68.493 kor. 50 fillért 4 százalékos kamatra kölcsön vesznek.

13. Franek Jánosnak a Szekszárd Szálló nagytermének mozgófénykép-színház céljára való átengedése iránti kérését a tanács javaslatának elvetésével Pirnitzer Antal és Török Béla felszólalása után elutasították.

14. A gyűlés végén dr. Leopold Kornel interpellál a jéggyár és a vízvezeték létesítése tárgyában. A polgármester válaszában, mely szerint a jéggyár a villamos-telep kibővítése előtt nem létesíthető, a vízvezeték tervezése iránt pedig közelebb fog előterjesztést tenni, a képviselőtestület tudomásul vette.

Városi közgyűlés. Szekszárd város képviselőtestülete a városház közgyűlési termében folyó hó 27-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A polgári iskolai építkezésre szükséges 135.000 korona kölcsön felvétele. 2. A Magyar Kender- és Lenipar részvénytársaság kérényre kenderkikészítő-telep céljaira szolgáló terület átengedése és egyéb kedvezmények tárgyában. 3. A mezőgazdasági bizottság szervezetéről és ügyrendjéről szóló szabályrendelet tárgyalása.

Képkiallítás.

A szekszárdi származású Miklósi (Mutschenbacher) Ödön fiatal festő évről-évre szépen izmosodik művészetében. Gyakran találkozunk a műtárlatokon, képes folyóiratokban az ő műveivel, amelyek dicseret tárgyai nem csak a közönség, de a hivatásos kritikusok előtt is. A szorgalmas, nagy ambíciójú s kétségtelenül szép tehetségű fiatal festő újabban Szekszárdon is bemutatva művészetének legújabb alkotásait, a vármegyei székház nagy termében valami 50 képéből egy kis kiállítást hevenyészett össze. A képek egy még forogó, de már a magában járt tudó művész öntudatos alkotásai. Bravurral festett dolgai között akadnak talán itt-ott gyöngébbek is, de maga a kiállított képek összesége ta ubizonyosága az ő végtelen nagy szorgalmának s annak a mindég eredetiségre törekvő művészi tudásnak, amely a jövőt illetőleg a legszebb reménnyel kecsegtet. Csak két év óta is mekkora haladás a rajzolási készségben, a színezésben! Karikaturái már pár évvel ezelőtt is feltűnést keltettek még olyan megállapodott művész előtt is, mint Csók, a most kiállítottak természetesen még előnyösebben mutatják be őt erről az erős oldaláról is. Szóval a fiatal festő már hasítja a levegőt s hogy szárnyai erősödjenek, ez a közönség dolga és kötelessége. A legjobb lélekkel ajánljuk ezt az érdekes kis kiállítást a szekszárdi s vidéki műbarátok szíves figyelmébe. A képek ára valóban mérsékelt, a ki teheti, szerezzen valamit. Egy szép jövőnek utját egyengeti általa. — A kiállítás a nap bármely órájában megtekinthető. **B.**

HIREK.

— **Jelmezbál József főhercegnél.** Folyó hó 21-én József főherceg és Augustus főhercegasszony a budavári kir. palotában fényes jelmeztélyt rendeztek. Az estélyre vármegyénk-ből hivatalosak voltak: gróf Apponyi Sándor és neje, gróf Apponyi Géza és neje, gróf Apponyi Rezső, báró Jeszenszky Ödön, gróf

Széchenyi Sándor és neje, Sztankovánszky János, neje és leányai, gróf Széchenyi Domokos, Sztankovánszky Imre és Kristofek Géza hadnagy. A második négyest József főherceg Apponyi Sándorné grófnővel táncolta, aki az estélyen spanyol kosztümben jelent meg.

— **Főispánunk üdvözlése.** Szimontsits Elemér alispán Géza napján a vármegyei tisztikar nevében táviratilag üdvözölte gróf Aponyi Géza főispánt, ki ez időszert Bacsiban tartózkodik.

— **Ember Károly jubileuma.** Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács gróf Zichy Gyula pécsi püspök védnöksége mellett lovag Ember Károly világi elnökének tanügyi munkássága 25-ik évfordulója alkalmából február 25-én délelőtt 11 órakor a Budapesti Közp. Papnevelő Intézet dísztermében jubileumi ünnepélyt rendezett a következő programmal: Hymusz. Zichy Gyula gróf védő-elnök üdvözlő beszéde és az emléktárgyak átadása. Egyesületek, intézetek üdvözlése. Szózat.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara közölni teszi, hogy Rudnyánszky Dezső dr. báró ügyvédet Dörnyatlan székhellyel az ügyvédek lajstromába felvette.

— **Kinevezés.** Bezerédj Pál selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott Malicsék Árpád szekszárdi felügyelői segédkönyvelőt Szegedre felügyelő helyettesé nevezte ki.

— **Kinevezések az élelmezési cikk hamisítást felülbíró tanácsba.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. törvény cikk végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében szervezett állandó felülbíró tanács tagjává báró Podmaniczky Gyula miniszteri osztálytanácsost az 1909–1911. évek tartamára kinevezte és ezen tanácshoz titkárrá dr. Steinecker Ferenc miniszteri fogalmazót rendelte ki.

— **Takarékpénztári helyettes igazgató.** A paksvidéki takarékpénztár igazgatósága a Mádi Kovács István elnöklété alatt tartott igazgatósági ülésen Engel Sándor eddigi helyettes igazgatót 3 évre újból megválasztotta.

— **A szekszárdi Chevre-Kadisa** (Izr. Szent Egyet) tagjai folyó hó 28-án délután fél 5 órakor a templomban ünnepélyes istentiszteletet, fél 6 órakor pedig a hitközség tanácstermében rendes közgyűlést tartanak a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés. 2. A számvizsgálóbizottság jelentése. 3. Alapszabálymódosítás. 4. Tisztújítás. Miután az alapszabályok 42. §-a értelmében az alapszabály megváltoztatásához a Chevre-tagok háromnegyed részének jelenléte szükséges, az elnökség ez uton is kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **Adományok a szekszárdi népkönyvhára.** A népkönyvhára adakoztak: Tolnai Polgári Takarékpénztár 10 kor., Molnár Bernát Szekszárd 10 korona. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében halás köszönettel nyugtatom. Szekszárd, 1909. február hó 23-án. Bezerédj Pál s. k.

— **A sárközi népművészet.** Ács Lipót szekszárdi főgimnáziumi tanár felolvasást tartott Budapesten, az Iparművészeti múzeumban, hol ismertette a tolnamogyei sárközi népművészetet, ennek gyönyörű fátvölhímzéseit, biborvégeit, recsecsipkeit, gabocáit és gyermekrajzait. A felolvasát nagy és előkelő közönség halgatta meg s az előadót lelkesen megtapsolta.

— **Adomány.** Gróf Zichy Gyula pécsi püspök a bátaszéki ker. munkás-egyletnek 100 koronát adományozott.

— **Uj politikai lap.** A „Bonyhád és Vidék” című Betnár Béla szerkesztésében Bonyhádon megjelenő társadalmi heti lap „Tolnamegyei Hírlap” címmel politikai lappá alakult át. A lap politikai főmunkatársa Weber János, a bonyhádi választókerület népszerű képviselője.

— **Fráter-est.** Fráter Loránt, az országos hírű dalszerző és énekművész Tarnay Lajossal, az országos zeneakadémia tanárával Dunaföldváron, 1909. március hó 9-én az „Egyenlőségi Kör” nagytermében dalestélyt tart.

— **Nagyvárad—fiumei gyorsvonat.** A baja—bátaszéki vasúti hid elkészültével a Dunántulnak az Alfölddel való vasúti forgalma egyenes összeköttetést nyer. Az alföldi közgazdasági szervezetek felismerve az új összeköttetésnek nagy jelentőségét, már most mozgalmat indítanak, hogy Nagyvárad és Fiume között gyorsvonat-összeköttetést létesítsenek. A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara meg is indította az akciót s Békés vármegye közigazgatási bizottsága is foglalkozott a nagyvárad—fiumei gyorsvonat ügyével s határozatában kimondja, hogy azt ipari és kereskedelmi érdekből elsőrangú

fontosságúnak tartja és megvalósítása érdekében fölratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **A sorozás.** Vármegyénkben a sorozás az eredeti terv szerint március hó 1-től április hó 21-ig terjedő időben tartatott volna meg. Minthogy azonban a képviselőház az ujoncokat még meg nem ajánlotta a sorozás az első két sorozó járásban csak később lesz megkezdhető. A sorozó bizottságokat a vármegye alispánja már megalakította a következő képen: Szekszárd város elnök: Orffy Lajos, tagok: dr. Martin József és Szeghy Sándor. A központi járásban: elnök: Tomcsányi Lajos, tagok: Szondy István és Szeghy Sándor. A völgyeségi járásban: elnök: Halász Géza, tagok: dr. Müller János és dr. Kancser Antal. A tamási társasban: elnök Perczel József, tagok: Parragh Béla és Lakner Lajos. A dombovári járásban: elnök: Döry Hugó, tagok: dr. Rolf Aladár és Szabó Lajos. A dunaföldvári járásban: elnök: Kovács S. Endre, tagok: Bun Gusztáv és Fördös Géza. A simontornyai járásban: elnök: Vizsoly Ákos, tagok: Óváry Ferenc és Bévárdy Lajos. Orvos minden sorozóbizottságban: dr. Hangel Idnác, vármegyei t. főorvos.

— **Felolvasások.** A szekszárdi róm. kath. olvasókörben folyó hó 28-án délután fél 5 órakor Szabó Géza hittanár tart felolvasást »Mohamed és a Balkán félsziget államainak vallási és erkölcsi állapota» címmel. — A szekszárdi r. k. társaskör folyó hó 28-iki szabadtanításának sorrendje: 1. »Ave Mária.« Szavalja: Schmidt Erzsike. 2. »Hamis tanuk.« Szavalja: Taksonyi János. 3. Társadalmi szervezkedés. Előadja: Hermann Frigyes. 4. »Szegény vándorlegényről.« Szavalja: Nyéki Juliska. 5. »Az én lakásom.« Szavalja: Nyéki István. 6. »A nővér.« Szavalja: Szilágyi Juliska.

— **Vakmerő vasúti tolvaj.** Periahy József osztályvezető főmérnök a múlt szombaton éjjel Abaligetéről jött haza Szekszárdra. Dombóváron egy első osztályú kocsiába szállott be másodmagával s Bátaszék felé azt vette észre, hogy pénzét reája a benne levő 180 koronával együtt eltűnt. Míg ugyanis ő utitársával: Leitesdörfer Aurel mérnökkel együtt a becsukott kocsiában aludt, valami ügyes zsebtolvaj kinyitotta az ajtót s a felakasztott kabátból kilopta a pénzt. A tolvaj, bár ugys tetemes szákmányhoz jutott, mégis póruljárt, mert a másik utasnak, Leitesdörfernek zsebet elfeledte kikutatni, akinél pedig két ezer koronánál is több pénz volt. A vakmerő tolvaj valószínűleg Bonyhádon szállott le a vonatról.

— **Óvoda megnyitás.** A zord időjárás miatt a szekszárdi róm. kath. óvodában az előadások csak március hó 10-én kezdődnek.

— **Jóteköny kereskedő ifjak.** Említettük már, hogy a szekszárdi kereskedő ifjak egyesülete február 13-án megtartott jóteköny-célú táncestélye minden tekintetben fényesen sikerült. Most a rendező-bizottság igazi nemes hazafias cselekvéséről tettünk hírt. A derék fiatalság ugyanis tiszta jövedelméből letette az első alapkövet a Szekszárdon építendő színház-alapra, 100 koronás takarékpénztári könyvet adván át e célból a polgármesternek. 100 koronát adott továbbá a népkönyvhára, 50 kor.-t a messinai szerencsétleneknek, 40 kor.-t a város szegényeinek, 25 kor.-t az izraelita nőegyletnek, 25 kor.-t az Egyesült Szekszárd-tolnamegyei nőegyletnek, 25 kor.-t az Óvoda- és gyermekmenhelynek, a maradványt pedig a kereskedő ifjak vigalmi alapjára fordítják. A szép, hazafias cselekedet nem szorul külön dicséretre, a derék fiatalok megmutatták, hogy méltó tagjai lesznek a magyar hazafias kereskedői karnak.

— **Házasság.** Kaminszky János pénzügyi titkár folyó hó 22-én tartotta esküvőjét Ocskay Ilonkával. Tanuk voltak a menyasszony részéről Holub János polg. isk. igazgató, a vőlegény részéről Rácz József rendőrkapitány.

— **A kendergyár.** A Magyar Kender- és Lenipar r. t. Szekszárdon kenderkészítő telepet szándékozik létesíteni. A részvénytársaság igazgatósága már beadta kérvényét a városhoz, melyben a palánki szigetben a telep céljaira 30 kat. hold terület eladását kéri, továbbá 15 évi adó és vámmentességet. A telep 2000 hold kendertermésnek feldolgozására alkalmas keretben kb. 700.000 korona kezdő tőkebefektetéssel létesülne és egyelőre mintegy 200 munkásnak nyújtana állandó foglalkozást. A részvénytársaság a telep építkezéseit még ez év folyamán óhajtja megkezdeni.

— **A villamos áram árának leszállítása.** Nem nálunk azonban, hanem Pécsen! Az ott most revidéált villamos világítási szerződés ugyanis csak 1913-ra kötelezi a társulatot a

villamos áramnak 6 fillerre való leszállítására. A pécsi igazgatóság azonban nem várja be ezen határidőt, hanem a fogyasztóközönség iránt való tekintetből a díjat már visszamenőleg január 1-től a nyílt üzletek részére, melyek kizárólag villamos áramot fogyasztanak, 6 fillerre szállította le. Mikor jutunk mi Szekszárdiák ennyire? Egyelőre nem. A városi képviselő testület ugyanis ma egy hete tartott ülésén mereven elzárkózott minden leszállítási törekvés teljesítésétől. Dacára annak, hogy talán egész Magyarországon a miénk a leggyalázatosabb világítás, fizetjük tovább is a 8 filleres díjat, ha csak, mint más városoknál, ugy minálunk is, a szabályrendeletet felülvizsgáló belügyminiszter nem mersékli a manapság már indokolatlan magas díjszedést. Alkalma meg lesz reá, akár legfőbb felügyeleti jogánál fogva, akár a hozzá beadandó tömeges telebbezések miatt. Ugy értesülünk ugyanis, hogy a múlt szombaton gyors tempóban keresztül erőszakolt villany-szabályrendeletet több oldalról is megtámadják telebbezéssel. Különösen nagy konsternációt kelt, hogy a szabályrendelet még csak a lehetőségét is kizárni igyekszik annak, hogy az új villany-tulajdonos, a város különös méltánylást érdemlő okokból díjmerseklést alkalmazzon ott, ahol az üzérkedő magán vállalkozó etikai érzése, hogy úgy mondjuk jobb belátása ezt saját jószántából, önként megadta. Így a város villanyuzsorát alkalmaz majd az összes jótékony egyletével szemben, amelyek gyerekeit nevelik, szegényeit tartják. Nőegylet, óvoda, főgimnázium, a kulturát fejlesztő olvasókörök, jótékony mulatságok, színtársulatok éppen úgy megfizetik a magas villany-sarcot, akárcsak a kis fogyasztók. Nincsen pardon a szekszárdi kaszinó, a vármegye e fajta első kulturegylete számára sem, amely pedig 140 ezer korona költséggel bazárt épített a város helyett a szekszárdi iparnak, 80 ezer koronával két művészi szobrot létesített vagy létesít a város szépítésére, a nemzeti kultura dicsőségére, amely sétateret vett ugyancsak a városnak — (igaz, hogy a kritikán alóli gondozás miatt csak a csirkefogók használatára) — amely az Augusz-ház megvételével is bizonyos kulturmissziót teljesített, megakadályozva, hogy Szekszárd legnagyobb kertje, ahol még egy kis levegőt szivhat az ember — magán kézre jusson s így el zárassék a közhasználat elől. Hát helyesen van-e ez így? Szabad-e egy városnak ilyen szűkkeblűnek lennie! Senkisé meg akarja, hogy a város károsodjék, de annyi kedvezményt talán az itt felsorolt jótékony egyletek is érdemltek volna, hogy szabályrendeletileg legalább rájuk is, például a gyáriüzem kedvezőbb fogyasztási díjtételét alkalmazják? Egy város, amely a kulturintézmények megbecsülésére érzékkel nem bír — nem életképes. Így igazán fejlődünk vissza — kis községi rendszerre, melytől, legalább joggal, magasabbkulturigények kielégítését senkisé várhatja.

— **Tolna vármegye közgazdasági leírása.**

Daróczy Aladar volt országgyűlési képviselő, földbirtokos, vármegyénk egykori aljegyzője, a M. T. Akadémia nemzetgazdasági bizottsága hozzájárulásával e cím, alatt külön könyv alakban is kiadta azt a hosszabb közgazdasági tanulmányát a mely a Közgazdasági Szemle 1908. szept. dec. füzetében már napvilágot látott. A szerző szíveségéből részünkre is megküldött, füzet 92 nagy, nyomott oldalra terjed, tömör magvas előadásban ismerteti Tolna a földrajzi leírása után — a vármegye egész közgazdasági kultúráját, a legrégebb kortól kezdve 1867-ig. A kiválóan érdekes munka tüzetes ismertetését jövő számunkban kezdjük meg, addig is örömmel üdvözlöljük a fáradságot nem kímélő derék szerzőt, ki e művével nem csak a megyei de az országos történetírásnak is kiváló szolgálatot tett.

— **Hazafias előadás.** A szekszárdi ref. olvasókör a magyar szabadság hajnalhasadásának emlékeztetére március 15-én, a Szekszárd-szálló nagytermében előadja Verő Györgynek „Hadak útja” című látványos színművét.

— **Szini előadás.** Az ozorai rk. legényegylet 21-én táncal egybekötött műkedvelői színelőadást tartott. Színre került a »Tartalékos férj«. E szép szindarabot Fővényessy Pál káplán tanította be, rendezők Mohalik Mihály, Pápay Jenő, Péntek József, Szabados Ödön és Nagy Ferenc. A szereplők pedig Nagy Ferenc, Sóthy Ilonka, Pápay Jenő, Kelemen Terike voltak. Sóthy Ilonka nagyon szép, kedves alak, bátran játszott. Különösen jó volt Péntek József inas. A darab nagyon jól sikerült, minden szereplő nagy munkát végzett és jól megálta a helyét. Elismerés illeti Fővényessy Pált, ki fáradságtalan volt a betanításnál és rendezésnél.

— **Szakosztályi ülés.** Szekszárd város pénzügyi szakosztálya tegnap délután ülést tartott, melyen a polgári iskolai építési költség megszerzése tárgyában beérkezett kölcsön ajánlatokat tárgyalta. Minthet legelőnyösebbet a Szekszárdi Takarékpénztárét fogadták el, mely a kölcsönt 40 évre 6,2 százalékkal adja. — A kendergyár ügyében a szakosztály javasolja, hogy a gyár részére szükséges terület holdanként 1000 koronáért adassék el, fenntartván a város visszavásárlási joga és hogy a 15 évi adómentesség megadassék.

— **Női torna.** Brebovszky Elemér főgimn. torna tanár már a múlt évben foglalkozott az eszmével, hogy serdülő leánykák részére torna tanfolyamot nyit. Most ezt meg is valósította s heti három órával a tanfolyam meg is nyílt. A leánykák a múlt hétfőn megkezdtek a tornázást és nagy kedveléssel tornáznak. Brebovszky tanárnak eszméje megvalósításához csak gratulálhatunk, mert bizony serdülő leánykák felületen szükségük van a test fejlesztésre, mely amellyel, hogy igen hasznos, egyúttal szórakoztató is. A tanfolyamra most minden órán történelem-újabb és újabb jelentkezések. A torna-órák hétfőn, szerdán és szombaton vannak 5—6 óráig a főgimnázium tornacsarnokában. A tanfolyamot őszintén ajánljuk a szülők figyelmébe.

— **Köszönetnyilvánítás.** A szekszárdi kereskedő ifjak a február hó 23-án tartott táncestély jövedelméből a szekszárdi róm. kath. óvodát és gyermekmenhelyet fenntartó egyesület részére 25. Schmeideg és Grünwaldnak pedig 10 koronát voltak szivesek adományozni, amely adományokért hálás köszönetet mond: özv. Simontornyai Béláné elnök, Schneider János pénztáros.

A református olvasóköriek a f. hó 21-iki műkedvelői előadásán felülfizetett: Reichl Armin 1 kor. 20 fill.-t; a f. hó 23-iki felülfizetett: Almási Lajos, Rácz József 1—1 kor.-t. A felülfizető uraknak a ref. olvasókör nevében hálás köszönetet mond Bodnár István elnök.

— **Borkóstoló.** A bonyhádi róm. kath. olvasókör által saját céljaira, február hó 22-én színelőadással tartott borkóstoló estély a közönség legnagyobb érdeklődése mellett folyt le. Az estélyen 300-an vettek részt. A szereplők zajos sikert arattak, mely után a borok bírálatására tértek át. A borkóstolás, dacára az össze adott 165 üveg legjobb minőségű bornak, hamarosan, már 12 órára véget ért, mikor is a borok jóságáról az érdeklődők mosolygós, virágos kedve tett elég bizonyosságot. A nagyon szép számban összegyűlt táncosok (mi itt ritkaság) kiváló-kiviradig mulattak kitünően. A kör fészta jövedelme 200 korona. Köszönetet érdemelnek Bonyhád nagyközség szőlősgazdái és a borok adakozói, a bortermelésbéli szakképzett-ségükért, mert oly borokkal lepték meg a résztvevőket, melyek bármely nagyobb bortermelő városok boraival kiállanak a versenyt. Csak aztán a borkereskedők is méltányolják a termelők sok fáradságát s szavatott borkezelését.

— **Eljegyzés.** Latzó István nagydorogi állomású penztáros eljegyezte Pápay Arankát, Pápay Géza bátaszéki iparos-tanonciskolai igazgató leányát.

— **Vásár.** A közelebbi országos vásárt március hó 1-én és 2-án tartják meg.

— **Aradás.** Bajától Domboriig, bár a víz apadóban van, a jégtorlaszok miatt a dunamenti községeket árvíz veszedelme fenyegeti. A földmivelségi miniszter ennek következtében Schaffer Károly műszaki tanácsost, Szurány Gyula és Konkoly-Thege Sándor királyi főmérnököket Bajára küldötte, ahol száz munkással megkezdtek a csanádi, kopányi és süködi átvezetéseknek levő hatalmas jégtorlaszok robbantását.

— **Halálozások.** Özv. Kadnár Károlyné szül. Altdorfer Amália Szekszárdon folyó hó 22-én 71 éves korában elhalt. Temetése folyó hó 24-én ment végbe nagy és általános részvét mellett. A boldogultban Vattay Miklós szekszárdi kir. fogházfelügyelő neje edesanyját vesztette el.

— **A simontornyai farsangi élet.** A farsang öröme Molnár József tolnanémedi-i lakost pájtásai a szentpéteri szőlőhegyen késsel anyyira összeszurkálták, hogy haldoklik. Egy másik társaság tagjai pedig Pacskod Pál 18 éves kocistát a pincéből hazafelé jövet az utcán megbicskálták. Ugyancsak farsang napján egy cecei muzsikás cigányt hozott be targoncán a pajtása holtrészegen és vérrel borítva a község házára. Állítólag elesett és csak az orrát törte be, mesélte a társa. Balászig János pedig az uradalmi nagyvendéglőben garázdálkodott, s a rendőrnek kellett megfékezni, mert pajzán

kedvében a kocsmáros kezdte titlegelni. A simontornyai csendőrség egész hanvázó szerdán összes legénységével nyomozott a különféle verekedésekben.

— **Új egyesület.** Faddon »Faddi hajósok egyesülete« címmel új egyesület alakult. Az ideiglenes tisztikar a következőképp alakult meg. Elnök: Pfleger Hugó dohánybevéltőhivatali tiszt, alelnök: Zsiga András, jegyző: Dobos Gyula, pénztáros: Bálint János, választmányi tagok: Beda János, Gyencs András, Meksz Ferenc, Simon István. Az alapszabályok kidolgozására Linka Károly, Schlott Jenő, Dobos Gyula, Zsiga András és Bálint János kéretek fel.

— **Lopások.** Mőzsön f. hó 21-én virradóra Doszpod Adám ottani földmivestől nagyobb mennyiségű füstölthust, Pukszler Antal és Scheidler Mártontól több baromfit elloptak. A csendőrség nyomozza a tetteseket. — Paksi tudósítónk írja, hogy *Skeppelt* József dunakömlői lakos, kereskedő nyitva levő bolthelyiségéből a nyitott asztalfiókból *Feil* Jánosné szül. Wolf Anna dunakömlői asszony 3 drb. 1 forintost, 15 drb. 1 koronást, 11 drb. 20 fillerest és 20 10 filleres pénzt elloptott és az udvari ajtón keresztül a pénzes tállal együtt elfutott. A káros azonban utána szaladt a tolvajnak, elfogta, tőle a pénzt elvette és a csendőrség útján a paksi kir. járásbírósnak feljelentette.

— **Veszett hutyák garázdálkodása.** Fűrész István gerjéni lakost egy veszett kutya megrapta, miért is a Pasteur intézetbe szállították. Ezenkívül Paks, Dunaszentgyörgy, Madocsa és Gerjén községekben is fellépett a veszettség és nevezett községekben az ebzárlat elrendelertet.

— **Veszelmes borszállítás.** Hanol János 39 éves paksi kocsmáros 2 társával egy nagy hordó bort akart szánkón átvinni a szigetbe levő kocsmájába, de a kis Dunában, az ugynevezett teli kikötőben a jég alattuk leszakadt és mindhárman a Dunába estek, kettő szerencsésen kimenekült a vízből míg Hanol János a Dunába fulladt és csak a holttestét tudták a halászek kifogni.

— **Veszett eből megmárt gyermek halála.** Paksi tudósítónk írja, hogy Dunaszentgyörgyön f. hó 21-én *Pécsi* József Kovács mester 9 éves fián a községi orvos a veszettséget megállapította és orvosi intézkedésre Budapestre akarták szállítani, de utközben veszettségben meghalt. A jár. állatorvos megállapította, hogy a kis fiút még karácsony táján magmarta a házuknál levő kölyök kutyájuk, de az esetet nem jelentették be.

— **Eladó.** Néhai Szeiler Lipót kakasdi lakos egykori birtoka, malma és földjei szabadkézből a legtöbbet ígérőnek eladatnak, esetleg a malom a körülötte való földekhez külön is eladó. Bővebbet Koszoru Andrásnál Szekszárdon, vagy Kovács Kálmán teveli kereskedőnél, mint tulajdonosnál lehet megtudni.

Fogorvos Kovács J.

vásárter-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

Muzeum, közintézetek ügyei.

— **Muzeumi felolvasás.** Dr. Kramolin Gyula az »Alkohol« című felolvasását 90 színesen vetített kép kíséretében folyó hó 27-én este fél 6 órakor, a rendes belépti díjak mellett tartja meg, a kiosztott jegyek mellett pedig vasárnap este 6 órakor.

MULATSÁGOK.

— **Kaszinó-estély.** A szekszárdi kaszinó hushagyó kedden sikerült estélyt rendezett. A farsangtól való bucsuzkodás címén szép társaság gyűlt össze, mely zajos jókedvvel maradt együtt a hajnali órákig. A négyest 18 pár táncolta. Jelen voltak: Babits Mihályné, Dömötör Miklósné, Dörnyei Ferencné, Elbert Izsné, Hock Istvánné, Holub Jánosné, Kajos Béláné, Kamarás Béláné, Klieber Györgyné, Kőrössi

Józsefné (Szeged), Máthás Kálmánné, Rill Józsefné, Scholcz Gusztávné, Schwirián Józsefné, Szabó Ferencné, Szondy Istvánné, Tihanyi Domokosné, Wigand Jánosné, Babits Annyalka, Kajos Erzsike és Ilonka, Kamarás Józsa és Jolán, Klieber Gizi, Komáromy Blanka (Bpest), Máthás Böske, Rausz Janka, Rill Mariska, Szabó Juliska, Szentkereszty Malvin, Szondy Erzsike és Lili, Wigand Hedvig, Janka és Eci.

— **Farsang vége a kath. körben.** A kath. kör a tagok részére rendezett szokásos táncmulatságát vasárnap tartotta meg a tagok tömeges részvétele mellett. A kör tágas terme alig volt képes befogadni a nagyszámmal megjelenteket, akik fesztelenül, kitünő hangulatban mulattak reggelig.

Hétfőn megismételték az »Utazás a föld körül 80 nap alatt« című bohózatot, amely ismét telt házat vonzott. A közönség jól mulatott a műkedvelők sikerült, ügyes játékán és zajos tetszésnyilvánítással jutalmazta őket. Taksonyi János, a kör műkedvelők derék tagja nemzetiszínű szalaggal díszített szép babékoszorut kapott.

— **A ref. kör mulatsága.** A ref. kör folyó hó 23-án ismét előadta »Az asszony verve jó« c. népszínművet épp oly kiváló sikerrel, mint első ízben. A derék műkedvelők mindegyike teljes igyekezetét vitte bele a darabba, amit a közönség szünni nem akaró tetszésnyilvánításával hálált meg. Az előadás után tánc következett, mely a legvigább hangulatban reggelig tartott. Ez alkalommal a leglelkesebb műkedvelőt, Török Pált babékoszorúval lepték meg.

— **Táncmulatság Tamásiban.** A »tamásai izr. nőegylet« vasárnap, 1909. évi március hó 7-én, a tamási nagyvendéglő összes termeiben, saját pénztára javára táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 2 korona.

— **Színelőadás.** A szakcsi kath. kör 1909. február 21-én, farsang utolsó vasárnapján pompásan sikerült színelőadást és táncmulatságot rendezett. Elemi iskolás gyermekek játszották el először Maszlaghy Ferenc: »A kakas« c. színművet bámulatosan szép etedménnyel. A betanítás és rendezés *Kétyi* László kántortanító érdeme. A gyermekelőadás után *Bessenyei* Lajosnak éppen Szakcsón időző szintársulata adott elő egy kacagtató bohózatot: »A mosonó, mint illemtanár« címen. Mindkét darab nagy tetszést aratva a kath. kör. összes helyiségeit zsúfolásig betöltő vendégeknél. Előadás után tánc következett, melynek csak kora reggel szakadt vége. Ezen alkalommal jegyeiket megváltották: Horvát László főző 2 kor. Dobján János 1 kor. Felülfizettek: Vitkovics Ferenc plebános 2 kor. Gortobágyi József káplán és Tóti István 1—1 koronát, Némethné és Görb János 20—20 fill.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

— **Igazgató.** *Kápolnay* József dunaföldvári külön szaktanítós gazdasági ismétlőiskolai tanítót a közoktatásügyi miniszter az igazgatói teendők ellátásával megbizta.

— **Tornaverseny** lesz május 22-én és 23-án Budapesten.

— **Nyugdíjazás.** *Nemes* Győző szekszárdi rk. tanító 1320 koronával 1909. március 1-től nyugdíjaztatott.

— **Hymnusz** és cimér falitáblákat legközelebb, azon iskolák is fognak megkapni, melyek eddig nem kaptak. Az ezekről szóló kimutatást a kir. tanfelügyelő most terjesztette fel a m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszterhez annak rendeltére.

— **Analfabéta** tanfolyamot nyitott Körmeny József muthpusztai tanító.

— **Iskolalátogatás.** A kir. tanfelügyelőség e héten megvizsgálta a mőzsi, alsónánai, vándombi, martinczai, kecsgei, gyánti, döbrönte, miszlai és ozorai iskolákat.

VIDÉK.

Negyven éves papi és írói jubileum.

Van-e valaki, ki nem ismeri jeles cikkei s különösen a magyarosításról s az egyke rendszer megszüntetéséről közreadott lelkes közleményei révén Lágler Sándor nevet? Hát Kálmán Dezsőt, a jeles humoristát, tárcairót és poétát? Lapunk hasábjain is nem egy kiváló munkájuk látott napvilágot. S e szellemben örök ifjak — e hó 21-ikén ünnepelték papságuk és

tollforgatásuk négyévtizedes fordulóját. Negyven éve, hogy mint fiatal káplánok Kölesdre kerültek s pár év hiány annyi, hogy egyházaik rendes papjai. — Róluk, magukról jövő heti számunkban hosszabb cikkben szólunk majd, ezúttal arról az ünnepélyről számolunk be, melyet, tiszteletükre rendezett az iskola, az egyház, a társadalom. — Kálmán Dezsőt a ref. iskola növendékei köszöntötték elsőben, Istentiszteletéről jöve, a paplakánál sorfalat képezve vették rá. Harzogó „éljen” után Tantó Jani mondott magaszárnyalású köszöntőt, majd Horváth Vicike, egy csópp kislány rebegette el bátran Szánthó Ottilia költői lelkű ref. tanítónőnek ez alkalomra irt verses-íróját. — Lágler Sándort az e napon tartott egyházi közgyűlés ünnepelte, iránta való hálás köszönetének jegyzőkönyvben adva kifejezést. Tisztelőik, barátaiak pedig este ünnepelték őket. A polg. olvasókör közgyűlést tartott, majd 2—2 taggal meghívta az ünnepeltek. Megjelenésükkor dörgő éljenzéssel fogadták őket. Majd Koritsánszky Dénes elnök üdvözölte őket életük e határmegyéjén, keresetlen, de szívből jövő, szívhez szóló szavakban. Kálmán Dezső válaszolt rá mindkettőjük nevében. Köszönik a megtiszteltetést, melyben annak zálogát látják, hogy munkálkodásuknak lelkes voltát átérték. A közgyűlés után 30 terítékű banket volt. Koritsánszky Ottó köszönté itt az egylet megbízásából hosszabb beszédben az ünnepeltek. Szól negyven éves munkálkodásukról, melylyel az előrehaladást szolgálták, szították azt a harcot, mit az Isten is akar s a mi biztosítja a feltartóztathatatlan fejlődést. Szól azokról, kik megmorogják a harcolókat, azt hívén, hogy övék az örök bizonyosság, de az ezekkel való találkozás sem lanyhitotta az ő kitartó munkakedvüket, mert hisz ők nem azért dolgoztak, hogy a hálásak és hajlongók szerepét teremtsék meg, hanem a szent célért, a nemes eszméért. — Lágler Sándor szól elsőben a nála megszokott kedves, lebilincselő szellemességgel. Visszaemlékezéseket mondott el s fejtegetésével derűs percekert szerzett.

Majd Kálmán Dezső beszélt fiatalos temperamentummal. Beszelt a multtról s a jövőről, mondván, hogy a negyven évi munkával nem ér véget lelkes működésük, folytatni fogják azt, míg csak szellemi erejük megengedi.

A társaság kedélyes hangulatban a késő éjjeli órákig jubilált. . . .

Előjárósági vacsora Dunaföldvárott.

Az évek hosszú során át meghonosodott ugynevezett előjárósági vacsora — mely e hó 20-án a Stefania-szállodában tartott meg — az idén különösen nagy látogatottságnak örvendett. Emelte az érdeklődést az a körülmény, hogy az új választások óta most nyílt először alkalmuk az új bírának s az új előjáróságnak, hogy a nagyközönséggel nem hivatalosan, hanem bensőségteljes barátsággal, a fehér asztalnál is érintkezzenek. Bár a vacsora ideje nyolc órára volt kitűzve, már fél nyolckor is alig volt hely kapható, pedig 200 vendégnek volt terítve. Ott volt a város színe-java osztályos és vallásbeli különbség nélkül, hogy osztatlan lelkesedéssel tegyen tanúságot a város vezetői iránt való bizalmáról s tiszteletéről. Az első felköszöntőt Niefergall Nándor főjegyző tartotta. Miután meleg szavakkal üdvözölte a nagyszámúban összesereglett vendégeket, az előjárósági vacsoráknak a társadalmi életre való üdvös hatását fejtegette nagy tetszés között, utána Baksay László, járásbíró részletezte Niefergall főjegyző érdemeit, kinek puritán jellemét, széles látókörét, igazságszeretetét s a város fejlesztése körüli fáradhatatlanságát ecsetelte gyönyörű beszédben. Majd Lévai Dezső dr. állott fel, hogy szintén tiszteletének zászlóját hajtsa meg Niefergall főjegyző közbecsülésben álló egyénisége előtt s tömören vázolja azokat a megoldásra váró feladatokat, melyek Dunaföldvár fejlődésének előfeltételei. Még Bodor György, volt első bíró biztosította talpraesetten a polgárság támogatásáról az új előjáróságot. S ezzel a hivatalos tósztoknak vége volt.

Az est folyamán bőven kijutott az óvációkból úgy az új bírónak: Gauzer Ignácnak és Bozár Józsefnek, mint különösen Niefergall

Nándor főjegyzőnek, kinek közhasznú és önzetlen tevékenysége, még volt ellenfeleit is lefegyverezte.

A vacsora kitünő volt, a hangulat nem kevésbé. S így nem csoda, hogy már a hajnal bontakozott, mikor a társaság oszladozni kezdett. —1.

Némedi reklamál . . .

Tekintetes Szerkesztő ur!*

Kedves lapunk, a »Közérdek« folyó évi 8-ik számában közzétett »Kitüntetett községi jegyző« című közleményébe egy nagy hiba csuszott be.

Ugyanis a közlemény utolsó bekezdésében felsorolva vannak Klimes Antal barátunk szolgálati helyei, de abban nincs megemlítve Tolnanémedi község.

Klimes Antal nem 1890 december 30-áig működött Simontornyan mint aljegyző, hanem csak 1884. évig. Ugyanis 1884—1885. évben Tolnanémedin helyettes jegyző, majd 1885. január 25-től kezdve 1890 december 30-ig mint megválasztott jegyző működött, ahol is — bár átmeneti időnek tekintette tolnanémedi i jegyzőségét — kezdte bontogatni szárnyát s több szép munkája (a regale kártalanítás nehéz munkájának mintaszerű keresztülvitele, a közbirtokossági ügyek leszámolása, befejezése, a közbirtokosságnak a községbe olvasztása, évtizedek községi számadásainak elkészítése, leszámolása stb.) de leginkább a nép iránti kedves nyájassága Tolnanémedi község történetében helyet biztosított számára és éppen ezért helyet kérünk mi is az ő dicséretére megírt cikkben. Boldogok vagyunk, hogy egykor a miénk is volt s ennek megrögzítésére íródtak ezen igénytelen sorok. Kérem ezen levelemet lapjában közzétenni.

Tolnanémedi, 1909. február 21-én.

Köszönettel kész hiva:

Oravszky László
községi jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

Az új bortörvény.

A borhamisításról szóló 1893. évi XXIII. t. c. célja főképen az abban az időben módfelett elharapódzott borhamisítás megakadályozása lévén, az a törvény a mai változott viszonyoknak, amikor bortermelésünk a fillokszera pusztítása előtti mennyiséget már meghaladta, nem felel meg. Gondoskodni kellett tehát olyan törvényes intézkedésekről, amelyek az országban nagy mennyiségben termelt kiváló minőségű boroknak a maguk természetes minőségében való piacra kerülését biztosítják s ezzel a magyar borok iránt a régi bizalmat visszaállítják. Lapunknak ebben a rovatában ismertetni fogjuk az új bortörvényt magában foglaló 1908. évi XLVII. t. c.-et s tekintve azt, hogy a törvény 13. és 14-ik §-a olyan rendelkezéseket tartalmaz, melyeknek a bortermelő és a bor eladásával foglalkozók már március hó 1-re eleget tenni tartoznak, az ismertetést ezeken a §-okon kezdjük meg.

Minden vendéglőben, pincében, prészában és oly helyiségben, melyek bor, must, gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítésére, raktározására vagy forgalombahozatalára szolgálnak, a törvénynek a községi előjáróságnál ingyen megszerezhető kivonata f. é. március hó 1-től kezdve világos és oly helyen tartandó állandóan kifüggesztve, ahol a fogyasztók, vevők és pincemunkások megfordulnak és könnyen olvasható. A hol csak saját használatra szánt bort stb. készítenek vagy tartanak, a nyomtatványt nem kell kifüggeszteni, valamint nem kell azoknak sem, akiknek 4 k. holdnál nem nagyobb a szőlőjük, ha törkölybort nem készítenek vagy ha bor stb. adásvételével, bormérésel vagy borknak kis mértékben eladásával nem foglalkoznak.

A törvény 14. §-a szerint mindenki, aki bort eladásra termel vagy bort stb., borkészítésre szánt szőlőt vagy borseprőt vesz és elad, köte-

les a raktározott borról (mustról) a minőség (asztali, peccenyebor, aszu) és szín megjelölésével a beszerzés és eladás helyének és idejének feltüntetése mellett nyilvántartást vezetni. 50 l. meghaladó mennyiségnél az eladó, illetve vevő neve és lakása tételenként még az nap bejegyzendő, kisebb mennyiség hetenkint egyszer összesítve a vevő feljegyzése nélkül jegyezhető be. A bor összeházasítása esetén az a nyilvántartás jegyzet rovatában az illető tételnel feltüntetendő. A nyilvántartást községenként kell vezetni, de azt, hogy a bor u. a. község területén, melyik pincében van, fel kell tüntetni. Március 1-én az összes borkészlet a nyilvántartásba felveendő, ekkor a beszerzési forrás helyett az jegyzendő be a nyilvántartás 9. rovatába, hogy a bor stb. 1909 március 1. előtt érkezett. A nyilvántartás az illetékes hatóságoknak átvizsgálás végett rendelkezésére bocsátandó. A nyilvántartás vezetésére vonatkozó kötelezettség alól a törv. bizottság előterjesztésére a földm. miniszter indokolt esetben, felmentvényt adhat.

Aki a törvény 13. §-a ellen vét, 3 naptól 15 napig terjedhető elzárással és 10 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, aki a 14. § ellen vét, 10 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cs. I. Kurd. A vers megérkezett, de nagyon sok a készlet. Türelmet kérünk. A látogatásnak előre is örvendünk. Többeknek. A fenti üzenet középső része többeknek is szól.

H. I. Péc. A kézirat megvan, nem dobtuk el. Alkalmatlan felhasználjuk. Üdvözlöt.

K. O. Kölesd. Várjuk az ígéretet. Ha azonban más lapban előbb megjelenik, természetesen nem használhatjuk. Szíves üdvözlöt.

Argus. A vasúti hozzájáró utat téyleg Tóth Henrik főmérnök ur pendítette meg legelőször a Közérdekben. De azért mulhethi közlésünk is igaz, mert az életben az ideától, a kivételig nagyon hosszú ut vezet, vagyis jó eszméket termelni sokkal könnyebb, mint azokat — megvalósítani!

Alkony. Csinos, de még meglátszik rajta a fiatal kéznyoma.

A kiadóhivatal üzenete.

Többeknek. Köszönjük az értesítést. Intézkedünk. Jövőre is kérünk minden egyes szám elmaradásáról hírt adni. Végre talán ki tudjuk nyomozni, hogy hol kallódnak el az innen rendszeren elküldött lappéldányok.

Árlejtési hirdetmény.

Ráczkozár ág. hitv. evang. egyház-község f. é. március hó 3-án d. e. 10 órakor tartja meg az e lendő iskolaépület (2 tanterem és 2 tanítói lakás) összes munkálataira az árlejtést. Terv, költségvetés és feltételek naponként alírott hivatalánál betekintethetők.

Ráczkozár, 1909. február 15-én.

2—3

Wagner Ádám
a. h. ev. lelkész.

Piros narancsot

egy postadobozzal bérmentve 2 kor. 60 fillérért küld

Gauzer Adám

fűszer, csemege és ásványvízkereskedő

Szekszárd,

a hol állandóan mindennemű friss sajtok, liptói turó, szardniák, szardella-gyűrűk, pisztrángok és különféle pácolt halak kaphatók. — Raktáron tart zöld cukorborsót, zöldbabot, kalarábét és különféle felkai konzervált gombákat. — Vidéki rendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. Helybeli rendelések házhöz szállítatnak.

Törley és Litke-pezsők!

Felkai áfonya-gyógybort!

SARKADI ANDOR **SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-UTCA 648. SZÁM.** Raktáron tart mindenféle mezőgazdasági és szőlészeti gépeket, zsákok, ponyvát és műszaki cikkeket. A legjutányosabb ár mellett kedvező fizetési feltételek!

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalattól

18-52

	Kor.
Szilfahasáb méterönként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 140** az újvárosi új temető melletti falepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tőzsdében** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam. Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozása butorokat igen jutányos árakon.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörökvesem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

m-995.

Kiváló tisztelettel
Laskó Károly
asztalos és butorraktáros.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, **Sédpaták-u'ca 1133. sz. házamban**

kádár üzletet

nyitottam.

Elfogadom **új hordók és kádak** készítését minden nagyságban, valamint javításokat. Készítményeimet **legjobb anyag és kivitelben, jutányos árak mellett** számítom.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

Szekszárd, 1909. február hó.

Kiváló tisztelettel
Wolf Arnold.

Grammofon kedvelők figyelmébe!

Bármely gyártmányu dupla (két oldalú) lemezt 1 kor. 50 fillér ráfizetéssel

új lemezre átcserélek.

Óriási lemez választék. Grammofonok mélyen leszállított árban beszerezhetők

Fekete Hugó

révidára, szabóikkok, ajándék- és dísz tárgyak raktárában

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

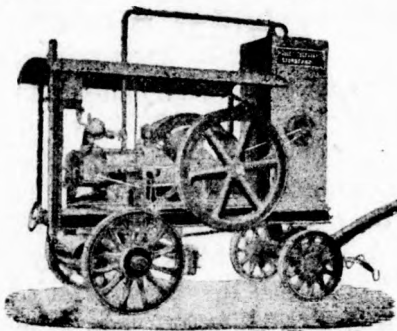
IMAKÖNYVEK

remek kivitelben,
legolcsóbb árban
szerezhetők be.

A Molnár-féle könyv- és papírkereskedésében Szekszárdon.

Benzinmotorok

malom- és iparüzem hajtásra

Benzincséplőkészletek

a legújabb, legökéleteksebb szerkezettel

Egyszerű kezelés.
Legcsekélyebb benzinfogyasztás.
Teljes szavatosság.

Müller Testvérek
műgépeszek gépraktára Szekszárd.

Árverési hirdetmény.

A dunaföldvári m. kir. egyetemi alapítványi uradalom tulajdonához tartozó **dunaföldvári sziget-erdőben** lévő 67 hold kiterjedésű

gyümölcsös kertnek

1909. évi április hó 1-től kezdve 1921. március hó 31-ig, azaz 12 évre terjedő időre valóhaszonbérbeadása iránt **folyó évi március hó 12-én délelőtti 10 órakor** a dunaföldvári községvárnál írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli **árverés** fog tartatni.

Bánatpénzképpen az árverés megkezdése előtt 40 (negyven) korona teendő le, ugyanannyi csatolandó az írásbeli ajánlatokhoz is.

A nagyméltóságú miniszterium szabadválasztási, vagy azon joga, hogy az árverést vagy jóváhagyja vagy nem, előre is kikötöttik.

A bérleti feltételek a szekszárdi közalapítványi m. kir. erdőgondnokságnál és a dunaföldvári előjáróságnál betekintheők, esetleg 4 korona díj beküldése ellenében az az erdőgondnokságnál beszerezhetők.

Szekszárd, 1909. február hó.

A közalapítv. m. kir. erdőgondnokság.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

**NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék**

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:
**Medaillonok, nagytasok, olaj és
aquarell festmények.**

Allandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Készülő és galériá-hobozok fényképpel.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány ezre	180 »
» szépséghibával	90 »
» zöldoltvány	160 »
Sima	90 »
Gyökeres riparia portalis vastag	32 »
» 2 éves	40 »
Sima riparia portalis	18 »
» vékony	8 »
Gyökeres hazai nemes vessző	30 »
Sima	10 »

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon köte-
lezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem
felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Arjegyék ingyen. Le van benne írva a
Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel,
Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borarak:

Gyöngyösi siller	Hi.	32 K
Visontai		36 »
Gyöngyösi fehér asztali		34 »
» pecsénye		38 »
Visontai Rizling		44 »
» Muskotály		70 »
» vörös bikavér		70 »

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész
urnak Sepsiszentgyörgy.

»Csúzos bántalmaknál az „INDASZESZ“
bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem
legyen szives nekem három üveggel küldeni.

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazol-
ják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok ed-
zésére. Údit és frissít, Megóvja a testet a hideg
káros betolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-
kura) felette ajánlatos. **Leghatásosabb szer
esúz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha,
influenza, tagszagatás és mindennemű
meghülésből eredő bajok ellen.** A székely-
havasi „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő
más sósborszesz készítményekkel, melyek egy-
szerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“
székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatá-
sában felülmulhatatlan gyógyszer-különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész,
Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett szé-
kelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 ko-
ronás üvegekben az országokban mindenütt
Főlerakat: Szekszárdon, **Miklós Aladar** dro-
gériájában. (8-10).

Fischl Lajos

butor- és épület-aszta-
los, a „Pirnitzer József
és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a
legújabb és legmodernabb butorokból, szalon-
ebédlő- és irodaberendezésekből, részlettízetésekre
is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból.
Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron
készülnek.

Ideális arcz-eréme a **zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS**

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-
tisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

**Szeghy Sándor gyógyszer-tára-
ban Szekszárdon. 28-5**

Eladó bikák és kanok.

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre
kiválóan alkalmas, tenyészigazolvánnyal
ellátott **piros-tarka bikák** és tiszta-
vérű mangolica **fiatal tenyészkanok**
eladók. Tudakozódhatni az intézőségnél:

Kajmád, u. p. Tolna.

Korcsma eladás.

Bátaszéken levő korcsmai épülete-
met az összes hozzátartozó mellékhe-
lyiségekkel együtt bérbe, esetleg örök-
áron eladni óhajtom.

Érdeklődők sziveskedjenek levél-
ben hozzám fordulni.

Héra Frigyes,

Rácztöttös, (Baranyamegye.)

Nagyszokoly községtől.

227/1909. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Nagyszokoly tolnamegyei község előjárósága nyilvános írásbeli
versenyárgyalást hirdet, a községben létesítendő 40,400 kor. építési
költséggel előirányzott **egyemeletes község ház és jegyzői lak
épületének** építkezési munkálataira. Ajánlat az összes munkákra, vagy egyes
munkacsoportokra külön-külön is tehető.

A munkafeltételek, tervek, költségvetés és a szerződés tervezet a köz-
ség házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. (A költségvetés másolata 25
korona előzetes beküldése után kívánatra a pályázóknak megküldetik.)

A munkálatok s a megkötendő szerződés folyó évi március havi tör-
vényhatósági bizottsági közgyűlésen fognak engedélyezése, illetőleg jóváhagyás
alá kerülni s a munkálatok ennek megtörténtével azonnal megkezdendők és folyó
évi október hó 1-re minden részében befejezendők.

Csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban
elhelyezett s közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás
alá vétetni.

Az ajánlatokat a következő felirással: »Ajánlat a 227/1909. számú ver-
senyárgyalási hirdetésben kiirt község ház építési munkálataira« legkésőbb **1909
évi március hó 5-én délelőtt 9 óráig** kell a községi előjárósághoz
benyújtani s ugyanez időre egybehívandó képviselőtestületi gyűlés fogja azokat
tárgyalás alá venni.

Bánatpénzül a vállalati összeg 5%-a az ajánlat benyújtása előtt jelen
hirdetés számára való hivatkozással a községi pénztárnál készpénzben, biztosíték-
képes értékpapirokban vagy pénztintézetű betétkönyvben letétbe helyezendő s az
erről szóló eredeti nyugta az ajánlatkoz csatolandó.

A versenyárgyaláson az ajánlottévek vagy igazolt képviselőik jelen
lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben
maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére
törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró
megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A munkálat elnyerői a felhasználandó összes anyagokat, cikketek és
eszközöket, amennyiben azok a magyar szent korona országai területén termel-
tetnek, előállítatnak, kötelesek teljesen a hazai termelés és ipar révén besze-
rezni, a munkálatok teljesítéséhez magyarhonos tisztviselőket, iparosokat, munka-
vezetőket, munkásokat alkalmazni s magukat e kötelezettség teljesítése tekinte-
tében ugy az előirt hatósági közegei, mint a m. kir. kereskedelmi muzeum, ille-
tőleg a kereskedelemügyi m. kir. miniszter szakközegei ellenőrzésének alávetni. A
kiíró hatóság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott
árakra való tekintet nélkül választhasson.

Nagyszokoly, 1909. évi február hó 16-án.

Kálmán Móric

főjegyző.

Németh Péter

bíró.